DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2025/885

z dne 29. aprila 2025

o dopolnitvi Uredbe (EU) 2023/1114 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi, ki določajo ureditve, sisteme in postopke za preprečevanje, odkrivanje in poročanje o zlorabi trga, predloge, ki se uporabljajo za poročanje o domnevni zlorabi trga, ter postopke usklajevanja med pristojnimi organi za odkrivanje in sankcioniranje zlorabe trga v primerih čezmejne zlorabe trga

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2023/1114 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 o trgih kriptosredstev in spremembi uredb (EU) št. 1093/2010 in (EU) št. 1095/2010 ter direktiv 2013/36/EU in (EU) 2019/1937 ([1]) ter zlasti člena 92(2), tretji pododstavek, Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Potrebne so zahteve za ureditve, postopke in sisteme, ki jih morajo imeti vzpostavljene osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, za poročanje o naročilih, poslih in drugih vidikih delovanja tehnologije razpršene evidence (DLT), vključno z mehanizmom soglasja, kadar bi lahko obstajale okoliščine, ki kažejo, da je bila storjena ali se dogaja zloraba trga ali bi do nje lahko prišlo. Te zahteve so ključne in bi morale pomagati pri preprečevanju in odkrivanju zlorabe trga. Te zahteve bi morale pomagati tudi pri zagotavljanju, da so poročila o utemeljenih sumih glede naročil, poslov in drugih vidikov delovanja tehnologije razpršene evidence (STOR), ki se predložijo pristojnim organom, smiselna, celovita in koristna.

(2) Za zagotovitev učinkovitega preprečevanja in odkrivanja zlorabe trga bi bilo treba vzpostaviti ustrezne sisteme za spremljanje naročil, poslov in drugih vidikov delovanja DLT v skladu z obsegom, velikostjo in naravo poslovne dejavnosti osebe, ki se poklicno dogovarja o poslih ali jih izvaja. Taki sistemi bi morali zagotavljati človeško analizo, ki jo opravi ustrezno usposobljeno osebje na podlagi objektivnih informacij, ki so na voljo subjektu, ki poroča. Subjekt bi moral zbirati dodatne osebne podatke samo za zagotovitev ustrezne analize, ki jo opravi človek. Da bi omogočili nadaljnjo analizo morebitnega trgovanja na podlagi notranjih informacij ali tržne manipulacije ali poskusa trgovanja na podlagi notranjih informacij ali tržne manipulacije, bi morali sistemi za spremljanje zlorabe trga omogočati ustvarjanje opozoril v skladu z določenimi parametri. Dostop do takih opozoril bi bilo treba evidentirati, da se zagotovi, da se uporabljajo samo za odkrivanje zlorabe trga. Celotni postopek bo verjetno zahteval določeno stopnjo avtomatizacije.

(3) Za analizo, ali so ureditve, sistemi in postopki za preprečevanje in odkrivanje zlorabe trga ustrezni, je treba oceniti vpliv na trg, ki bi ga lahko imela oseba, ki se poklicno dogovarja o poslih ali jih izvaja. V okviru te ocene bi morale take osebe oceniti, ali imajo pomemben ali prevladujoč položaj v katerem koli segmentu sredstev trga kriptosredstev; v tem primeru bi morali biti te ureditve, sistemi in postopki sorazmerni z njihovim položajem.

(4) Za preprečevanje in odkrivanje zlorabe trga je potrebno redno spremljanje vseh naročil in poslov, o katerih se dogovorijo ali jih izvedejo osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih ali jih izvajajo, ne glede na to, ali se ta naročila in posli izvedejo znotraj razpršene evidence (tj. znotraj verige) ali zunaj nje (tj. zunaj verige), vključno s prenosi kriptosredstev na račune ali z računov strank istega ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi.

([1]) UL L 150, 9.6.2023, str. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj.

(5) Da bi olajšali in spodbudili usklajen pristop in prakse za preprečevanje, odkrivanje in sankcioniranje zlorabe trga v celotni Uniji, je treba določiti podrobne določbe za uskladitev vsebine poročanja, predlogo za poročanje in čas poročanja o sumljivih naročilih in poslih ter drugih vidikih delovanja DLT.

(6) Da bi si delili vire, centralno razvijali in vzdrževali sisteme spremljanja ter pridobili strokovno znanje v okviru spremljanja sumljivih naročil in poslov, bi morale imeti osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvih ali jih izvajajo, možnost, da preprečevanje in odkrivanje takih naročil, poslov in drugih vidikov delovanja DLT prenesejo znotraj skupine ali da pod ustreznimi pogoji prenesejo analizo podatkov in ustvarjanje opozoril. Pristojnim organom tak prenos nalog ne bi smel preprečiti, da kadar koli ocenijo, ali so ureditve, sistemi in postopki osebe, na katero se naloge prenesejo, učinkoviti pri izpolnjevanju obveznosti preprečevanja in odkrivanja zlorabe trga. Obveznost poročanja ter odgovornost za spoštovanje te uredbe in člena 92 Uredbe (EU) 2023/1114 bi morala obdržati oseba, ki je izvedla prenos nalog.

(7) Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi, ki upravljajo platformo za trgovanje, bi morali imeti ustrezna pravila trgovanja, ki prispevajo k preprečevanju zlorabe trga. Ti subjekti bi morali imeti tudi sisteme za ponovno predvajanje knjige naročil za analizo dejavnosti trgovanja.

Enotna in usklajena predloga za elektronsko predložitev poročila o sumljivem poslu in naročilu bi morala olajšati učinkovito izmenjavo informacij o sumljivih naročilih in poslih med pristojnimi organi v čezmejnih preiskavah.

(8) Če so polja z informacijami v taki predlogi za poročilo o sumljivem poslu in naročilu izpolnjena jasno, izčrpno, objektivno in natančno, bi morala pristojnim organom pomagati, da nemudoma ocenijo taka sumljiva naročila in posle ter sprejmejo potrebne ukrepe. Taka predloga za poročilo o sumljivem poslu in naročilu bi zato morala osebam, ki ga predložijo, omogočiti, da zagotovijo informacije o poročanih sumljivih naročilih, poslih ali drugih vidikih delovanja tehnologije razpršene evidence, za katere pristojni organi menijo, da so pomembne, ter pojasnijo razloge za sum. Predloga za poročilo o sumljivem poslu in naročilu bi morala osebam, ki ga predložijo, omogočiti tudi, da predložijo osebne podatke, ki bi omogočili identifikacijo oseb, udeleženih v sumljivih dejavnostih, ter pomagali pristojnim organom pri njihovih preiskavah. Take informacije bi morale biti zagotovljene takoj na začetku, tako da se celovitost preiskave ne ogroža s tem, da bi moral pristojni organ med preiskavo stopiti v stik z osebo, ki je predložila poročilo o sumljivem poslu in naročilu. Obdelava osebnih podatkov v skladu s to uredbo bi se morala izvesti v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]) o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov. Pri zbiranju osebnih podatkov bi bilo treba upoštevati zlasti načelo najmanjšega obsega podatkov, da se zagotovi skladnost s to uredbo.

(9) Zaradi lažje predložitve poročila o sumljivem poslu in naročilu bi morala predloga dopuščati, da se priložijo dokumenti in gradiva, ki so potrebni v podporo predloženemu obvestilu, tudi v obliki priloge, ki vsebuje seznam sumljivih naročil ali poslov ter podrobno navaja njihove cene in količine. Poleg tega bi morala predloga za poročilo o sumljivem poslu in naročilu omogočati poročanje o sumljivem ravnanju, povezanem z delovanjem DLT.

(10) Osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, ne bi smele predložiti obvestila za vsa prejeta naročila ali izvedene posle, ki so sprožili notranje opozorilo. Taka zahteva ne bi bila skladna z zahtevo, da se za vsak posamezen primer presodi, ali obstajajo utemeljeni razlogi za sum.

(11) Pri analizi naročil, poslov ali drugih vidikov delovanja DLT bi bilo treba upoštevati ne le notranje informacije osebe, ki se poklicno dogovarja o poslih s kriptosredstvi ali jih izvaja, temveč vse javno dostopne informacije, vključno z informacijami o poslih, vključenih v sistem javnih razpršenih evidenc.

([2]) Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

(12) Poročila o sumljivem poslu in naročilu bi bilo treba predložiti pristojnemu organu takoj, ko se pojavi utemeljen sum o obstoju zlorabe trga. Analiza tega, ali naj se naročilo ali posel šteje za sumljivega, bi morala temeljiti na dejstvih, ne pa na špekulacijah ali domnevah, pri čemer bi jo bilo treba izvesti v najkrajšem možnem času. Odložitev predložitve poročila, da bi se vključilo dodatna sumljiva naročila, posle ali druge vidike delovanja DLT ali nakopičilo več poročil o sumljivem poslu in naročilu, ne bi bila združljiva z obveznostjo takojšnjega ukrepanja ob pojavu utemeljenega suma. V vsakem primeru bi morale osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, za vsak primer posebej preučiti, ali bi bilo mogoče o več naročilih, poslih ali drugih vidikih delovanja DLT poročati v enem samem poročilu o sumljivem poslu in naročilu.

(13) V nekaterih okoliščinah se lahko utemeljen sum zlorabe trga pojavi po sumljivi dejavnosti, in sicer zaradi naknadnih dogodkov ali naknadno razpoložljivih informacij. To ne bi smel biti razlog, da se o sumljivih dejavnostih ne poroča pristojnemu organu. Da se v teh posebnih okoliščinah dokaže izpolnjevanje zahtev glede poročanja, bi morala biti oseba, ki predloži poročilo o sumljivem poslu in naročilu, sposobna utemeljiti časovno razliko med sumljivo dejavnostjo in pojavom utemeljenega suma, da je bila storjena ali se dogaja zloraba trga ali bi do nje lahko prišlo.

(14) Da bi osebam, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, pomagali pri presojanju prihodnjih sumljivih naročil ali poslov, bi jim moralo biti omogočeno, da prikličejo in pregledajo analizo predloženih poročil o sumljivem poslu in naročilu ter tistih sumljivih naročil, poslov in ravnanj, povezanih z delovanjem DLT, ki so bili analizirani, vendar je zadevni pristojni organ v zvezi z njimi ugotovil, da razlogi za sum niso bili utemeljeni.

(15) Da bi se v največji možni meri preprečila zloraba trga, bi morale imeti osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvih ali jih izvajajo, možnost, da izboljšajo svoje sisteme nadzora in odkrivajo vzorce ponavljajočega se ravnanja, ki bi lahko, če se upoštevajo kot celota, vodili do utemeljenega suma zlorabe trga. Od teh oseb bi bilo zato treba zahtevati, da analizirajo sumljiva naročila, posle, ravnanja in druge vidike, povezane z delovanjem tehnologije razpršene evidence, ki niso privedli do poročila o sumljivem poslu in naročilu, in take analize evidentirajo. Take evidence bi morale takim osebam pomagati tudi pri dokazovanju izpolnjevanja zahtev iz člena 92 Uredbe (EU) 2023/1114 in pristojnim organom olajšati izvajanje njihovih nadzornih in preiskovalnih nalog ter nalog izvrševanja v skladu s členom 92 Uredbe (EU) 2023/1114.

(16) Glede na to, da so trgi kriptosredstev sami po sebi čezmejni, je treba določiti postopke usklajevanja med pristojnimi organi za odkrivanje in sankcioniranje zlorabe trga v primeru čezmejne zlorabe trga. Taki postopki usklajevanja bi morali zagotavljati, da ni nasprotujočih si preiskav ali izvršilnih dejavnosti. V tem okviru bi morali primeri čezmejne zlorabe trga vključevati primere, v katerih se v državi članici izvajajo sumljivi posli v zvezi s kriptosredstvom, uvrščenim v trgovanje v drugi državi članici, in primere, v katerih zadevni ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi posluje v več kot eni državi članici.

(17) Treba je določiti določbe za prenos poročil o sumljivem poslu in naročilu med pristojnimi organi. Če ni ureditve poročanja o poslih, so take zahteve ključne za zagotovitev učinkovitega nadzora trga in izvrševanja, hkrati pa preprečujejo prenos množičnega pretoka informacij, ki za organ prejemnik ne bi bil koristen.

(18) Ta uredba temelji na osnutku regulativnih tehničnih standardov, ki ga je Evropski organ za vrednostne papirje in trge (ESMA) predložil Komisiji.

(19) ESMA je opravil odprta javna posvetovanja o osnutku regulativnih tehničnih standardov, na katerem temelji ta uredba, analiziral potencialne povezane stroške in koristi ter zaprosil za mnenje interesno skupino za vrednostne papirje in trge, ustanovljeno v skladu s členom 37 Uredbe (EU) št. 1095/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]).

([3]) Uredba (EU) št. 1095/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski organ za vrednostne papirje in trge) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/77/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 84 ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1095/oj).

(20) V skladu s členom 42(1) Uredbe (EU) 2018/1725 ([4]) je bilo opravljeno posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, ki je mnenje podal 22. januarja 2025 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „poročilo o sumljivem poslu in naročilu“ pomeni poročilo o sumljivih naročilih ali poslih, vključno z njihovim preklicem ali spremembo, in drugih vidikih delovanja DLT, kadar bi lahko obstajale okoliščine, ki kažejo, da je bila storjena zloraba trga, da se dogaja ali da bi do nje lahko prišlo;

2. „elektronska sredstva“ predstavljajo vso elektronsko opremo za obdelavo (vključno z digitalno kompresijo), shranjevanje in prenos podatkov z uporabo žic, radia ali optičnih tehnologij, ali katera koli druga elektromagnetna sredstva;

3. „skupina“ pomeni skupino, kot je opredeljena v členu 2, točka 11, Direktive 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([5]);

4. „naročilo“ pomeni vsako naročilo, vključno z vsako ponudbo, ne glede na to, ali je njen namen prvotna predložitev, sprememba, posodobitev ali preklic naročila in ne glede na njeno vrsto;

Člen 2

Splošne zahteve

1. Osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, vzpostavijo in vzdržujejo ureditve, sisteme in postopke, ki zagotavljajo:

(a) učinkovito in redno spremljanje vseh prejetih in posredovanih naročil in poslov ter vseh izvedenih poslov s kriptosredstvi za namene preprečevanja, odkrivanja in prepoznavanja naročil in poslov, kjer bi lahko obstajale okoliščine, ki kažejo, da je bila storjena zloraba trga, da se dogaja ali da bi do nje lahko prišlo;

(b) učinkovito in redno spremljanje vidikov delovanja DLT za namene odkrivanja in prepoznavanja drugih vidikov delovanja tehnologije razpršene evidence, vključno z mehanizmom soglasja, kadar bi lahko obstajale okoliščine, ki kažejo na to, da je bila storjena zloraba trga, da se dogaja ali da bi do nje lahko prišlo;

(c) posredovanje poročil o sumljivem poslu in naročilu pristojnim organom v skladu z zahtevami iz te uredbe in z uporabo predloge iz Priloge.

([4]) Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([5]) Direktiva 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS (UL L 182, 29.6.2013, str. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

2. Obveznosti iz odstavka 1 se uporabljajo za naročila, posle in druge vidike delovanja DLT, ki bi lahko pomenili zlorabo trga, in se uporabljajo ne glede na:

(a) vlogo, v kateri se izda naročilo ali izvede posel;

(b) vrste zadevnih strank;

(c) to, ali so bila naročila oddana ali posli izvedeni na platformi za trgovanje ali zunaj nje.

3. Osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, zagotavljajo, da so ureditve, sistemi in postopki iz odstavka 1:

(a) ustrezni in sorazmerni glede na obseg, velikost in naravo njihove poslovne dejavnosti;

(b) redno ocenjeni, vsaj z izvedbo letne revizije in notranjega pregleda, in se po potrebi posodobijo;

(c) jasno dokumentirani v pisni obliki, vključno z vsemi spremembami ali posodobitvami, za namene skladnosti s to uredbo in da se dokumentirane informacije hranijo pet let.

4. Osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, pristojnemu organu na zahtevo predložijo informacije o oceni iz odstavka 3, vključno z informacijami o stopnji vzpostavljene avtomatizacije.

Člen 3

Preprečevanje, spremljanje in odkrivanje

1. Ureditve, sistemi in postopki iz člena 92(1) Uredbe (EU) 2023/1114:

(a) zajemajo celoten nabor trgovalnih dejavnosti, ki jih opravljajo osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo;

(b) ustvarjajo opozorila glede dejavnosti, ki zahtevajo nadaljnjo analizo za odkrivanje morebitne zlorabe trga;

(c) ponudnikom storitev v zvezi s kriptosredstvi, ki upravljajo platformo za trgovanje, omogočajo, da:

  (i) posamično in primerjalno analizirajo vsak izveden posel in vsako oddano, spremenjeno, preklicano ali zavrnjeno naročilo v sistemih platforme za trgovanje;

  (ii) preprečujejo ponavljajoča se ravnanja, opažena na isti platformi za trgovanje;

(d) omogočajo osebam, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, da posamično in primerjalno analizirajo vsak izveden posel in vsako oddano, spremenjeno, preklicano ali zavrnjeno naročilo na platformi za trgovanje in zunaj nje, ne glede na to, ali se naročila in posli oddajo in izvedejo prek razpršene evidence ali ne, ter vidike delovanja DLT, ki bi lahko pomenili zlorabo trga.

2. Osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, vzpostavijo in vzdržujejo ureditve in postopke, ki zagotavljajo ustrezno raven analiz, ki jih opravi človek, pri preprečevanju, spremljanju, odkrivanju in prepoznavanju poslov, naročil in vidikov delovanja tehnologije razpršene evidence, ki kažejo na verjetnost ali obstoj zlorabe trga. Osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, dodatne osebne podatke zbirajo izključno za zagotovitev ustrezne ravni analize, ki jo opravi človek.

3. Za namene člena 92(1) Uredbe (EU) 2023/1114 osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, v obsegu, ki je primeren in sorazmeren glede na obseg, velikost in naravo njihove poslovne dejavnosti, uporabljajo sisteme IKT.

Sistemi IKT iz prvega pododstavka vključujejo sisteme IKT, ki omogočajo odloženo avtomatsko odčitavanje, ponovno predvajanje in analizo podatkov iz knjige naročil. Taki sistemi imajo zadostno zmogljivost za delovanje v okolju algoritemskega trgovanja.

Za namene drugega pododstavka algoritemsko trgovanje pomeni trgovanje s kriptosredstvi, pri katerem računalniški algoritem samodejno določa posamezne parametre naročil, tudi ali naj se naročilo začne izvrševati, čas izvršitve naročila, ceno ali količino naročila ali kako upravljati naročilo po prejemu, z omejenim človeškim posredovanjem ali brez njega, in ne vključuje nobenega sistema, ki se uporablja samo za usmerjanje naročil na eno ali več platform za trgovanje ali za obdelavo naročil, pri katerih ni določenih parametrov trgovanja, ali za potrjevanje naročil ali obdelavo izvršenih poslov po trgovanju.

4. Osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, lahko naloge v zvezi s preprečevanjem, spremljanjem, odkrivanjem in prepoznavanjem naročil, poslov ali drugih vidikov delovanja DLT, ki bi lahko pomenili zlorabo trga, vključno z analizo podatkov, tudi podatke o naročilih in poslih, ter naloge v zvezi z ustvarjanjem opozoril s pisnim dogovorom oddajo v zunanje izvajanje tretji osebi ali jih prenesejo na pravno osebo, ki je del iste skupine, kot je opredeljena v členu 2, točka 11, Direktive 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([6]) (v nadaljnjem besedilu: izvajalci). Osebe, ki te naloge prenesejo ali oddajo v zunanje izvajanje, so še naprej v celoti odgovorne za izpolnjevanje vseh svojih obveznosti iz te uredbe in člena 92 Uredbe (EU) 2023/1114. Kadar se te naloge oddajo v zunanje izvajanje tretji osebi, osebe, ki jih oddajo v zunanje izvajanje, vedno izpolnjujejo naslednje zahteve:

(a) ohranijo strokovno znanje in vire, potrebne za:

  (i) ocenjevanje kakovosti opravljenih storitev in organizacijske ustreznosti izvajalcev;

  (ii) nadzor storitev, oddanih v zunanje izvajanje;

  (iii) redno obvladovanje tveganj, povezanih z oddajanjem teh nalog v zunanje izvajanje;

(b) imajo neposreden dostop do vseh relevantnih informacij v zvezi z analizo podatkov in ustvarjanjem opozoril.

Pisni dogovor iz prvega pododstavka opisuje pravice in obveznosti osebe, ki prenese funkcije ali jih odda v zunanje izvajanje, ter pravice in obveznosti ponudnika. Poleg tega določa razloge, na podlagi katerih lahko oseba, ki prenese naloge ali jih odda v zunanje izvajanje, prekine tak dogovor.

5. Osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, v okviru ureditev, sistemov in postopkov iz prvega in drugega pododstavka pet let hranijo informacije o analizah, opravljenih v zvezi z naročili, posli in vidiki delovanja DLT, ki bi lahko pomenili zlorabo trga. Te informacije vključujejo opravljeno analizo in razloge za predložitev ali nepredložitev poročila o sumljivem poslu in naročilu. Osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, te informacije na zahtevo predložijo pristojnemu organu.

([6]) Direktiva 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS (UL L 182, 29.6.2013, str. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

Člen 4

Usposabljanje

Osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, organizirajo in zagotovijo učinkovito in celovito usposabljanje za osebje, ki se ukvarja s preprečevanjem, spremljanjem, odkrivanjem in prepoznavanjem naročil, poslov in drugih vidikov delovanja DLT, ki bi lahko pomenili obstoj zlorabe trga, vključno z osebjem, ki se ukvarja z obdelavo naročil in poslov ali je odgovorno za delovanje DLT. Tako usposabljanje se izvaja redno ter je primerno in sorazmerno glede na obseg, velikost in naravo poslovne dejavnosti.

Člen 5

Poročanje o sumljivih naročilih ali poslih

1. Osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, vzpostavijo in vzdržujejo učinkovite ureditve, sisteme in postopke, ki jim omogočajo, da za namene predložitve poročila o sumljivem poslu in naročilu ocenijo, ali v zvezi z naročilom, poslom ali drugimi vidiki DLT morda obstajajo okoliščine, ki kažejo, da je bila storjena ali se dogaja zloraba trga ali bi do nje lahko prišlo. Te ureditve, sistemi in postopki vključujejo ustrezno raven analize, ki jo opravi človek.

2. Osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, poročilo o sumljivem poslu in naročilu predložijo:

(a) z uporabo predloge za poročilo o sumljivem poslu in naročilu iz Priloge ter z jasno in natančno izpolnjenimi polji z informacijami, pomembnimi za sporočena naročila, posle ali druge vidike delovanja DLT, vključno z vsemi dokazili ali prilogami;

(b) z uporabo elektronskih sredstev, ki jih določi navedeni pristojni organ.

Pristojni organ za namene točke (b) prvega pododstavka na svojem spletišču določi elektronska sredstva, ki jih je treba uporabiti, in zagotovi, da ta elektronska sredstva zagotavljajo, da se med prenosom ohranijo popolnost, celovitost in zaupnost informacij.

Poročilo o sumljivem poslu in naročilu iz prvega pododstavka temelji na dejstvih in analizi ob upoštevanju vseh informacij, ki so na voljo osebam, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo.

3. Osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, zagotovijo in ohranjajo zaupnost informacij, določenih v poročilu o sumljivih naročilih ali poslih, ter zagotovijo, da oseba, v zvezi s katero je bilo predloženo poročilo o sumljivem poslu in naročilu, in osebe, ki jih zaradi njihove funkcije ali položaja pri osebi, ki poroča, ni treba seznaniti s predložitvijo poročila o sumljivih naročilih in poslih, niso obveščene o:

(a) ustvarjanju opozoril iz člena 3(1), točka (b);

(b) oceni, na podlagi katere se lahko predloži poročilo o sumljivem poslu in naročilu;

(c) dejstvu, da bo oseba, ki poroča, izpolnila poročilo o sumljivem poslu in naročilu, ne da bi poslala zahteve za informacije osebi, v zvezi s katero se lahko predloži poročilo o sumljivem poslu in naročilu, da izpolni nekatera polja;

(d) predložitvi poročila o sumljivem poslu in naročilu pristojnemu organu ali nameri o njegovi predložitvi.

Člen 6

Čas predložitve poročil o sumljivem poslu in naročilu

1. Osebe, ki se v okviru svojega poklica dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, zagotovijo, da imajo vzpostavljene učinkovite ureditve, sisteme in postopke za predložitev poročila o sumljivem poslu in naročilu brez odlašanja po tem, ko se pojavi utemeljen sum zlorabe trga.

2. Ureditve, sistemi in postopki iz odstavka 1 vključujejo možnost predložitve poročil o sumljivem poslu in naročilu v zvezi s posli, naročili ali drugimi vidiki delovanja DLT, do katerih je prišlo v preteklosti, kadar se sum pojavi zaradi poznejših dogodkov ali informacij. V teh primerih osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, v poročilu o sumljivem poslu in naročilu pojasnijo časovno razliko med domnevno kršitvijo in predložitvijo poročila o sumljivem poslu in naročilu glede na specifične okoliščine zadevnega primera.

3. Osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo, pristojnemu organu predložijo vse ustrezne dodatne informacije, ki jih izvejo po predložitvi poročila o sumljivem poslu in naročilu, ter zagotovijo vse informacije ali dokumente, ki jih zahteva pristojni organ.

Člen 7

Izmenjava poročil med pristojnimi organi

1. Pristojni organi posredujejo poročilo o sumljivem poslu in naročilu z uporabo obrazca za predložitev informacij brez predhodnega zahtevka iz Priloge IV k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2024/2545 ([7]).

2. Pristojni organ pošiljatelj priloži poročilo o sumljivem poslu in naročilu obrazcu iz odstavka 1, ne da bi ga moral prevesti v jezik pristojnega organa prejemnika. Pristojni organ pošiljatelj vključi vse dodatne dokumente iz poročila o sumljivem poslu in naročilu, v katerih je navedena pravna podlaga za zagotavljanje informacij.

Člen 8

Postopki usklajevanja za odkrivanje in sankcioniranje primerov čezmejne zlorabe trga

1. Pristojni organ, ki sumi, da je prišlo ali da bi lahko prišlo do čezmejne zlorabe trga ali da se ta dogaja, o stanju svoje predhodne ocene brez nepotrebnega odlašanja poroča drugim zadevnim pristojnim organom, kadar je primerno, vključno s pristojnimi organi platform za trgovanje, na katerih je kriptosredstvo uvrščeno v trgovanje.

Kadar so pristojni organi prejemniki obveščeni o primerih čezmejne zlorabe trga, si brez nepotrebnega odlašanja izmenjajo informacije o načrtovanju ali obstoju kakršne koli nadzorne dejavnosti ali ukrepa ali, kadar je ustrezno in kadar so take informacije na voljo pristojnemu organu prejemniku, o obstoječi kazenski preiskavi v zvezi z istim primerom.

2. Zadevni pristojni organi:

(a) se redno medsebojno obveščajo o primerih čezmejne zlorabe trga;

(b) se medsebojno obveščajo o pomembnih vmesnih dogodkih v zvezi s primeri čezmejne zlorabe trga;

(c) usklajujejo svoje nadzorne in izvršilne ukrepe.

([7]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2024/2545 z dne 24. septembra 2024 o določitvi izvedbenih tehničnih standardov za uporabo Uredbe (EU) 2023/1114 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s standardnimi obrazci, predlogami in postopki za sodelovanje in izmenjavo informacij med pristojnimi organi (UL L, 2024/2545, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/2545/oj).

3. Pristojni organ, ki je uradno začel preiskavo ali izvršilno dejavnost ali je, kadar je ustrezno, seznanjen s kazensko preiskavo, o tem obvesti druge zadevne pristojne organe, kadar je primerno, vključno s pristojnimi organi platform za trgovanje, na katerih je kriptosredstvo uvrščeno v trgovanje. Pristojni organ, ki poroča, lahko obvesti ESMA.

4. Pristojni organi, ki so začeli ali so vključeni v preiskavo ali izvršilno dejavnost v okviru čezmejnih primerov, lahko zahtevajo usklajevanje ESMA.

5. Za namene tega člena „primeri čezmejne zlorabe trga“ pomenijo katerega koli od naslednjih primerov:

(a) primer, v katerem je za odkrivanje, preiskovanje ali sankcioniranje morebitnega primera zlorabe trga pristojen več kot en pristojni organ;

(b) primer, v katerem je za odkrivanje, preiskovanje ali sankcioniranje morebitnega primera zlorabe trga potrebno sodelovanje dveh ali več pristojnih organov.

Člen 9

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 29. aprila 2025

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA

Predloga za poročilo o sumljivem poslu in naročilu

***Vsa** polja v oddelkih 1–4 so obvezna. Če informacij za določeno polje ni mogoče zagotoviti, vnesite „n.r.“ in na kratko pojasnite razloge za to.*

ODDELEK 1 – IDENTITETA SUBJEKTA/OSEBE, KI PREDLOŽI POROČILO O SUMLJIVEM POSLU IN NAROČILU

Osebe, ki se poklicno dogovarjajo o poslih s kriptosredstvi ali jih izvajajo – za vsak primer se navede:

Ime fizične osebe	[Imena in priimki fizične osebe, odgovorne za predložitev poročila o sumljivem poslu in naročilu pri subjektu, ki ga predloži.]
Položaj pri subjektu, ki poroča	[Položaj fizične osebe, odgovorne za predložitev poročila o sumljivem poslu in naročilu pri subjektu, ki ga predloži.]
Ime subjekta, ki poroča	[Polno ime subjekta, ki poroča, za pravne osebe pa tudi: — pravna oblika, kot je navedena v registru države, v skladu z zakonodajo katere je subjekt registriran, če je to ustrezno, in — koda identifikatorja pravnih subjektov (LEI) v skladu s standardom ISO 17442.]
Naslov subjekta, ki poroča	[Polni naslov (npr. ulica, hišna številka, poštna številka, mesto, dežela/provinca) in država.]
Vloga subjekta v zvezi z naročili, posli ali ravnanji, povezanimi z delovanjem DLT, ki bi lahko pomenili zlorabo trga	[Opis vloge, v kateri je subjekt, ki poroča, deloval v zvezi z naročili, posli ali ravnanji, povezanimi z delovanjem tehnologije razpršene evidence, ki bi lahko kazali na obstoj zlorabe trga, npr. izvajanje naročil v imenu strank, upravljanje platforme za trgovanje ...]
Vrsta trgovalne dejavnosti (vzdrževanje trga, arbitraža itd.) in vrsta kriptosredstva, s katerim trguje subjekt, ki poroča	[Opis vseh podjetniških, pogodbenih ali organizacijskih ureditev ali okoliščin ali razmerij.]
Kontaktna oseba za dodatne zahteve po informacijah	[Oseba, ki pri subjektu, ki poroča, deluje kot kontaktna točka za dodatne zahteve po informacijah v zvezi s tem poročilom (npr. odgovorna oseba za varovanje zakonitosti poslovanja) in ustrezni kontaktni podatki, če ni ista kot oseba, odgovorna za predložitev poročila o sumljivem poslu in naročilu: — imena in priimki, — položaj kontaktne osebe pri subjektu, ki poroča, — službeni e-naslov, — službena telefonska številka.]
Ali so bila dejstva že sporočena javnim organom?	Navedite, ali so bila dejstva že sporočena javnemu organu (in v tem primeru navedite ime organa).

ODDELEK 2 – POSEL/NAROČILO/RAVNANJE IN DRUGI VIDIKI, POVEZANI Z DELOVANJEM TEHNOLOGIJE RAZPRŠENE EVIDENCE

Opis kriptosredstva	Opis kriptosredstev, za katera se predloži poročilo o sumljivem poslu in naročilu, pri čemer se navede: — polno ime (vključno z identifikatorjem digitalnega žetona (DTI) v skladu s standardom ISO 24165-2 ali enakovrednim edinstvenim identifikatorjem iz člena 15 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2025/1140 ([1]), ki določa evidence, ki jih je treba voditi o vseh opravljenih storitvah, dejavnostih, naročilih in poslih v zvezi s kriptosredstvi) ali opis kriptosredstva, če DTI ni. Če sumljivo ravnanje vključuje trgovalni par, navedite obe kriptosredstvi v paru, — vrsta kriptosredstva (žeton, vezan na sredstva, e-denarni žeton, drugo kriptosredstvo) ter za žetone, vezane na sredstva, in e-denarne žetone vrednost, sredstvo ali uradna valuta (ali njihova kombinacija), na katero je kriptosredstvo vezano, da ohranja stabilno vrednost.
Ime razpršene evidence	[Navedite polna imena razpršenih evidenc, kjer je bilo opaženo sumljivo ravnanje.]
Platforma za trgovanje, na kateri je bilo oddano naročilo ali izveden posel	[Navedite ime in oznako identifikatorja trga (MIC) v skladu s standardom ISO 10383 za identifikacijo platforme za trgovanje, na kateri je bilo naročilo oddano ali izveden posel. Če naročilo/posel ni bil identificiran na platformi za trgovanje, navedite „zunaj platforme za trgovanje“ in LEI ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi, ki je izvedel posel, kadar je ustrezno.]
Lokacija (država)	[Polno ime države in ISO 3166-1 dvomestna oznaka države.] [Navede se: — kje se naročilo odda, — kje se izvede posel, — kje poteka ravnanje v zvezi z delovanjem tehnologije razpršene evidence.]
Opis sumljivega naročila, posla ali ravnanja, povezanega z delovanjem DLT	[Opis vsaj naslednjih značilnosti naročil, poslov ali ravnanj, o katerih se poroča: — datumi in ure naročil, poslov ali ravnanj (datume in ure je treba sporočiti v UTC v skladu z obliko iz standarda ISO 8601), — referenčna številka posla ali referenčna številka naročila ali zgoščevalna oznaka posla, — datum in ura poravnave, — nakupna cena / prodajna cena, — obseg/količina kriptosredstev, — samo za naročila – vrsta naročila (npr. „limitirano naročilo z mejo EUR x“)], [V primeru več naročil ali poslov, ki bi lahko pomenili zlorabo trga, se lahko podatki o cenah in količinah takih naročil in poslov pristojnemu organu predložijo v prilogi k poročilu o sumljivem poslu in naročilu.]

	— informacije o preklicu ali spremembi naročila, tudi: — vrsta spremembe (npr. sprememba cene ali količine) in obseg spremembe, [V primeru več naročil ali poslov, ki bi lahko pomenili trgovanje z notranjimi informacijami, tržno manipulacijo ali poskus trgovanja z notranjimi informacijami ali tržne manipulacije, se lahko podatki o cenah in količinah takih naročil in poslov pristojnemu organu predložijo v prilogi k poročilu o sumljivem poslu in naročilu.] — sredstva za spremembo naročila (npr. prek elektronske pošte, telefona itd.). V primeru poročanja o sumljivem ravnanju, povezanem z delovanjem razpršene evidence, navedite čim več podrobnosti, vključno z učinkom, ki ga je imelo na potrjevanje poslov, in metodo, uporabljeno za spremembo delovanja DLT.
ODDELEK 3 – OPIS VRSTE SUMA	
Vrsta suma	[Navede se vrsta kršitve, na podlagi katere bi sporočena naročila, posli ali ravnanja, povezana z delovanjem DLT, lahko pomenila zlorabo trga.]
Razlogi za sum	[Opis dejavnosti (posli in naročila, način oddaje naročil ali izvedbe poslov in značilnosti naročil in poslov, zaradi katerih so ti sumljivi, ravnanja, povezana z delovanjem DLT) in kako je zadeva pritegnila pozornost osebe, ki poroča, pri čemer se navedejo razlogi za sum. Za kriptosredstva, ki so uvrščena v trgovanje/se z njimi trguje na platformi za trgovanje, opis narave interakcij v knjigi naročil/poslov, ki bi lahko pomenili zlorabo trga.]
ODDELEK 4 – IDENTIFIKACIJA OSEB, ODGOVORNIH ZA NAROČILA, POSLE ALI RAVNANJA, POVEZANA Z DELOVANJEM TEHNOLOGIJE RAZPRŠENE EVIDENCE, KI BI LAHKO POMENILI ZLORABO TRGA (V NADALJNJEM BESEDILU: OSUMLJENEC)	
Ime	[Za fizične osebe: imena in priimki.] [Za pravne osebe: polno ime, vključno s pravno obliko, kot je navedena v registru države, v skladu z zakonodajo katere je registrirana, če je to ustrezno, in koda identifikatorja pravnih subjektov (LEI) v skladu s standardom ISO 17442.]
Nacionalna identifikacijska številka	[Številka in/ali besedilo.] [Če se nacionalna identifikacijska številka ne uporablja ali ni znana, navedite datum rojstva (samo za fizične osebe) v obliki ISO 8601.]
Naslov	[Polni naslov (npr. ulica, hišna številka, poštna številka, mesto, dežela/provinca) in država.]
Informacije o zaposlitvi: – kraj, – položaj	[Informacije o zaposlitvi osumljenca na podlagi notranjih virov informacij, ki so na voljo subjektu, ki poroča (npr. dokumentacija v zvezi z računom v primeru strank, informacijski sistem za zaposlene v primeru osebe, ki je zaposlena pri subjektu, ki poroča).]
Številke računov in naslovi denarnic	[Številke denarnih računov, kakršnih koli skupnih računov ali kakršnih koli pooblastil za račun osumljenega subjekta/osebe. Naslovi denarnic, vključeni v posel ali sumljivo ravnanje.]
Identifikator stranke	[V primeru, da je osumljenec stranka subjekta, ki poroča.]
Razmerje z izdajateljem zadevnega kriptosredstva	[Opis vseh podjetniških, pogodbenih ali organizacijskih ureditev ali okoliščin ali razmerij]

ODDELEK 5 – DODATNE INFORMACIJE

Druge informacije, pomembne za poročilo, odvisno od dejavnosti

[Naslednji seznam je okviren in ni izčrpen. Kadar je ustrezno, se lahko predložijo tudi druge informacije, za katere oseba, ki poroča, meni, da so relevantne za poročilo o sumljivem poslu in naročilu.]

— položaj osumljenca (npr. majhna neprofesionalna stranka, institucije),
— narava delovanja osumljenega subjekta/osebe (za lasten račun, v imenu stranke, potrjevalec poslov v sistemu razpršene evidence, drugo),
— kadar se sumljivo ravnanje izvaja na DLT, lahko druge ustrezne informacije vključujejo:
  — ali se je posel obdelal prek javne ali zasebne (šifrirane) čakalne vrste poslov (tj. pomnilniškega bazena), preden je bil potrjen na DLT,
  — ali je DLT javna (brez dovoljenja) ali zasebna (z dovoljenjem),
  — morebitne interakcije s pametnimi pogodbami, vključno z navedbo naslova pogodbe in klicane funkcije,
— velikost portfelja osumljenega subjekta/osebe,
— datum začetka poslovnega odnosa s stranko, če je osumljeni subjekt/oseba stranka osebe/subjekta, ki poroča,
— vrsta dejavnosti trgovalne enote, če je na voljo, osumljenega subjekta,
— vzorci trgovanja osumljenega subjekta/osebe. Naslednji primeri predstavljajo smernice glede informacij, ki bi bile lahko koristne:
  — navade trgovanja osumljenega subjekta/osebe,
  — primerljivost obsega naročila/posla, o katerem se poroča, s povprečnim obsegom naročil oziroma poslov, ki jih je osumljeni subjekt/oseba oddala oziroma izvedla v preteklih 12 mesecih,
  — navade osumljenega subjekta/osebe v smislu kriptosredstev, s katerimi je trgovala v zadnjih 12 mesecih, zlasti ali je naročilo/posel, o katerem se poroča, povezan s kriptosredstvi, s katerimi je osumljeni subjekt/oseba trgovala v preteklem letu,
— drugi subjekti/osebe, za katere se ve, da so sodelovali pri naročilih ali poslih, ki bi lahko pomenili zlorabo trga:
  — imena,
— dejavnost (npr. izvajanje naročil v imenu strank, poslovanje za lastni račun, upravljanje platforme za trgovanje, potrjevanje poslov.).

ODDELEK 6 – PRILOŽENA DOKUMENTACIJA

[Seznam spremnih prilog in gradiva, predloženega skupaj s tem poročilom o sumljivem poslu in naročilu.]

[Primeri takšne dokumentacije so elektronska sporočila, posnetki pogovorov, evidenca o naročilu/poslu, evidence tehnologije razpršene evidence, potrditve, poročila posrednikov, pooblastila in poročanje medijev, kadar je ustrezno.

Če se podrobne informacije o naročilih/poslih/ravnanju, povezanih z delovanjem tehnologije razpršene evidence iz oddelka 2 te predloge predložijo v ločeni prilogi, se tu navede naslov zadevne priloge.]

([1]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2025/1140 z dne 27. februarja 2025 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2023/1114 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi o določitvi evidenc, ki jih treba voditi o vseh opravljenih storitvah, dejavnostih, naročilih in poslih v zvezi s kriptosredstvi (UL L, 2025/1140, 10.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1140/oj).